

vann fra fjell til fjord

Vanndirektivet og habitatrestaurering

Øyvind Walsø

Direktoratet for naturforvaltning

Betraktninger (53 stk):

- Vann er ikke en alminnelig handelsvare, men et gode som må beskyttes, forsvares og behandles som sådan.
- Det må sikres fullstendig gjennomføring og håndheving av eksisterende miljøregelverk for vern av vann. Det må gjennom hensiktsmessige sanksjoner i medlemsstatenes lovgivning sikres at gjennomføringsbestemmelsene til dette direktiv anvendes korrekt i hele Fellesskapet. Slike sanksjoner bør være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

Vanndirektivet

Formål (5 stk):

- a) forebygge ytterligere forringelse og beskytte og forbedre tilstanden til vannøkosystemer og, med hensyn til vannbehov, også jordøkosystemer og våtmarksområder som er direkte avhengige av vannøkosystemene,
- b) fremme bærekraftig bruk av vann basert på langsiktig vern av tilgjengelige vannressurser,
- c) sikte mot styrket vern og forbedring av vannmiljøet, blant annet gjennom spesielle tiltak for gradvis reduksjon av utslipp av prioriterte stoffer og opphør eller utfasing av utslipp av prioriterte farlige stoffer,
- d) sikre gradvis reduksjon av forurensning av grunnvann og forebygger ytterligere forurensning, og
- e) bidra til å bøte på virkningene av flom og tørke

Embetsoppdraget for 2010

Vannforvaltningen skal være helhetlig, økosystembasert og systematisk, og legge til rette for bred medvirkning. Det skal sikres en bærekraftig bruk og vern av alle vannforekomster for å oppå en god miljøtilstand i ferskvann og kystvann i tråd med vannforskriften, inkludert å opprettholde (og om nødvendig restaurere) naturlige arter og økosystemer, og ta vare på kyst- og vassdragsnaturen som en kilde til helse og trivsel for menneskene.

Vanndirektivet – forbedre og gjenopprette

Artikkel 4

Miljømål

Ved gjennomføringen av tiltaksprogrammene fastsatt i forvaltningsplanene skal:

- medlemsstatene beskytte, **forbedre og gjenopprette** alle overflatevannforekomster.

Vedlegg 4 (beskytta områder)

Beskytta områder - vern av habitater eller arter som er avhengig av opprettholdelse eller forbedring av vannkvalitet.

Vannforskriften – forbedre og gjenopprette

§ 4. (*miljømål for overflatevann*)

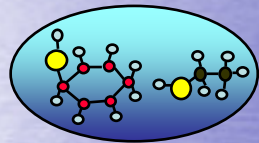
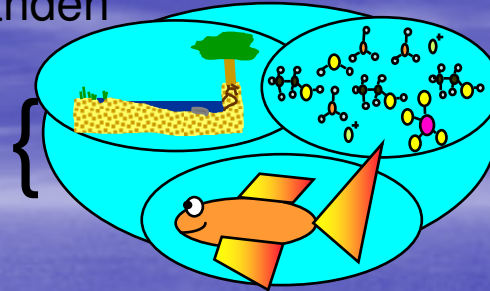
Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, **forbedres og gjenopprettes** med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand

Miljømål for overflatevann

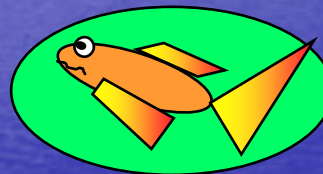
Økologisk
tilstand

Avvik fra naturtilstanden

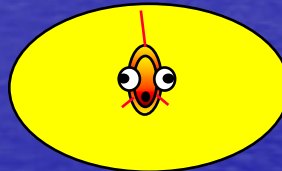
Tilsvarende
uberørt

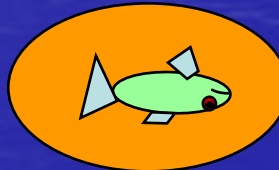
Lite

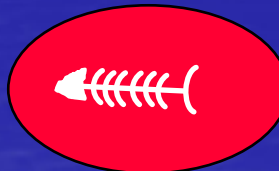
Moderat

Betydelig

Svært stort

SVÆRT
GOD

GOD

MODERAT

DÅRLIG

SVÆRT
DÅRLIG

Unngå forverring

Restaurering

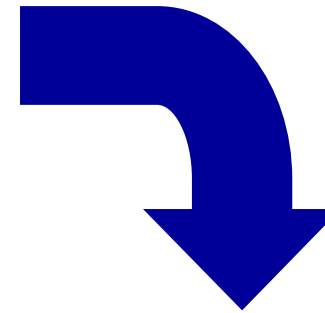

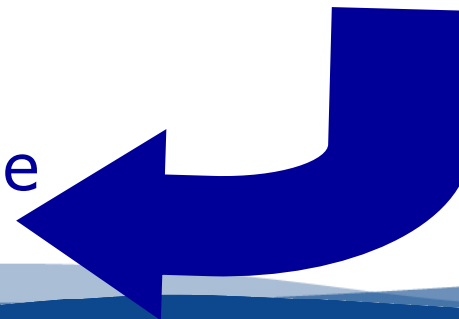
Karakterisering/klassifisering

Miljøtilstand

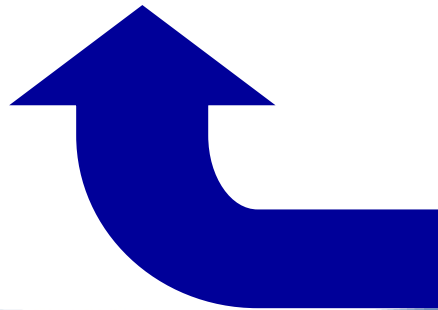

Forvaltningsplaner
med tiltaksprogram

Miljøforbedrende
tiltak

Overvåkning

Restaurering (gjenoppretting) av elver, vann og våtmarker

Har fokus i mange land nå.

Hensikter er bl.a.:

- Stanse tapet av biologisk mangfold (2010-målet) ved å sikre tilstrekkelige leveområder.
- Sikre at naturen ennå kan levere vannøkosystemtjenester (vannrensing, drikkevann, badevann, fritidsfiske)
- Flomdemping (særlig våtmarker)
- Beholde/få tilbake elver, vann og våtmarker som fungerende økosystemer.

Skjern Å: Gyde- og opvækstområder

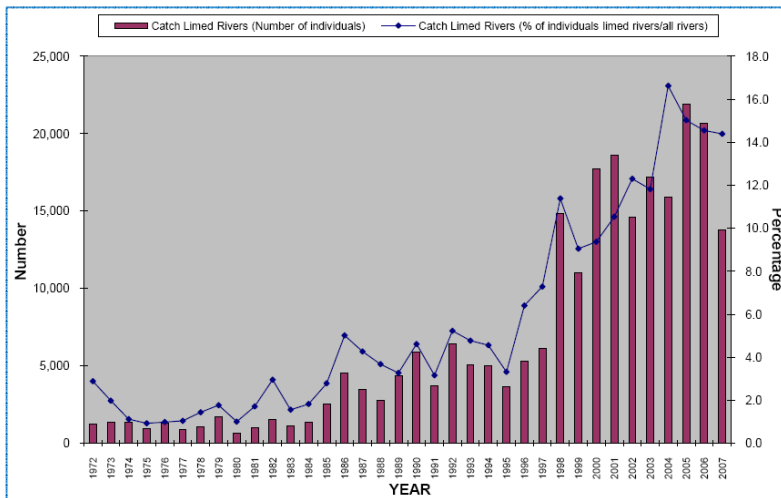
Skjern Å: Passageforhold

Vanddirektivet - Behov for kunnskap, kompetanse og kapasitet
CIENS-rapport 1-2009

Ekologisk restaurering av vattendrag

Naturvårdsverket & Fiskeriverket

Eksempler

Danmark: 2,8 Mrd pr år.

7.300 km restaurering / remeandering av vassdrag.
13.000 hektar restaurert våtmark.
50.000 hektar buffersoner.

Nederland: ca. 3 Mrd pr år.

To tredeler av utgiftene er gjennomføring av eksisterende regelverk.

Vann/avløps-gebyr til husholdninger øker 0,7 % pr år.
8.300 km restaurering/remeandering av vassdrag.
1.067 fisketrapper.
530 hektar restaurert våtmark.
47.000 gjødslingsfrie buffersoner.
Forbedring av 168 kommunale renseanlegg.
3.390 hektar flomslette som oversvømmes ved høyvann/flom.

Vegvesenet – fjerning vandringshindre

Fysisk påvirkning kartlagt
Kulverter, fyllinger, brukar,
strandsoner

Mange tusen kulverter og
stikkrenner, veldig mange er
uten vannføring

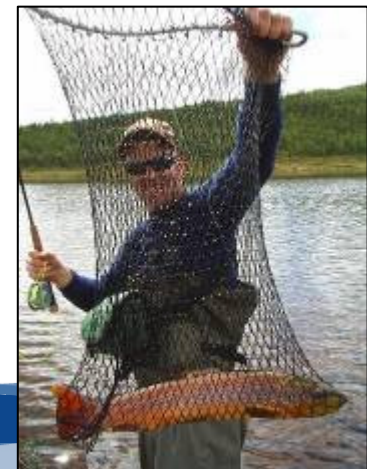
Vegvesenet – fjerning vandringshinder

Eksempler på tiltak: senke kulvert, skjære renne i bunn, endre vannstand nedenfor.

Kostnad ca. 200.000 pr kulvert.

"Folks flest setter pris på at det er fisk i elva".

Ilabekken i Trondheim hentes frem i dagen

Nytt bekkeløp legges over den nye vegen

Nytt bekkeløp som hovedelement i bydelsparken

Ilabekken – fjerning av rør ved fossen

Ilabekken
© Jo H. Halleraker

Ilabekken – fossen vinteren 2008

Ilabekken
© Jo H. Halleraker

North Atlantic Salmon Conservation Organization
Conserving and restoring wild Atlantic salmon

Habitat Protection and Restoration

Over the last 150 years much salmon habitat has been lost and this must have been a major contributory factor to the decline in wild salmon stocks. Causes include visible factors, such as hydro-electric dams, and the invisible, but highly damaging, impacts of acid rain. There may be physical, chemical or biological impacts on habitat.

NASCO has developed a Plan of Action for Habitat Protection and Restoration with the objective of maintaining and, where possible, increasing the current productive capacity of salmon habitat.

The Action Plan requires:

- development of comprehensive plans to protect and restore habitat;
- establishment of inventories of salmon habitat.

The goal for NASCO and its Parties is to maintain and, where possible, increase the current productive capacity of Atlantic salmon habitat.

Takk for oppmerksomheten !

Restaurering (gjenoppretting) av elver og våtmarker

Eksempler fra

- USA
- UK
- Vegvesenet
- Trondheim
- Tautra

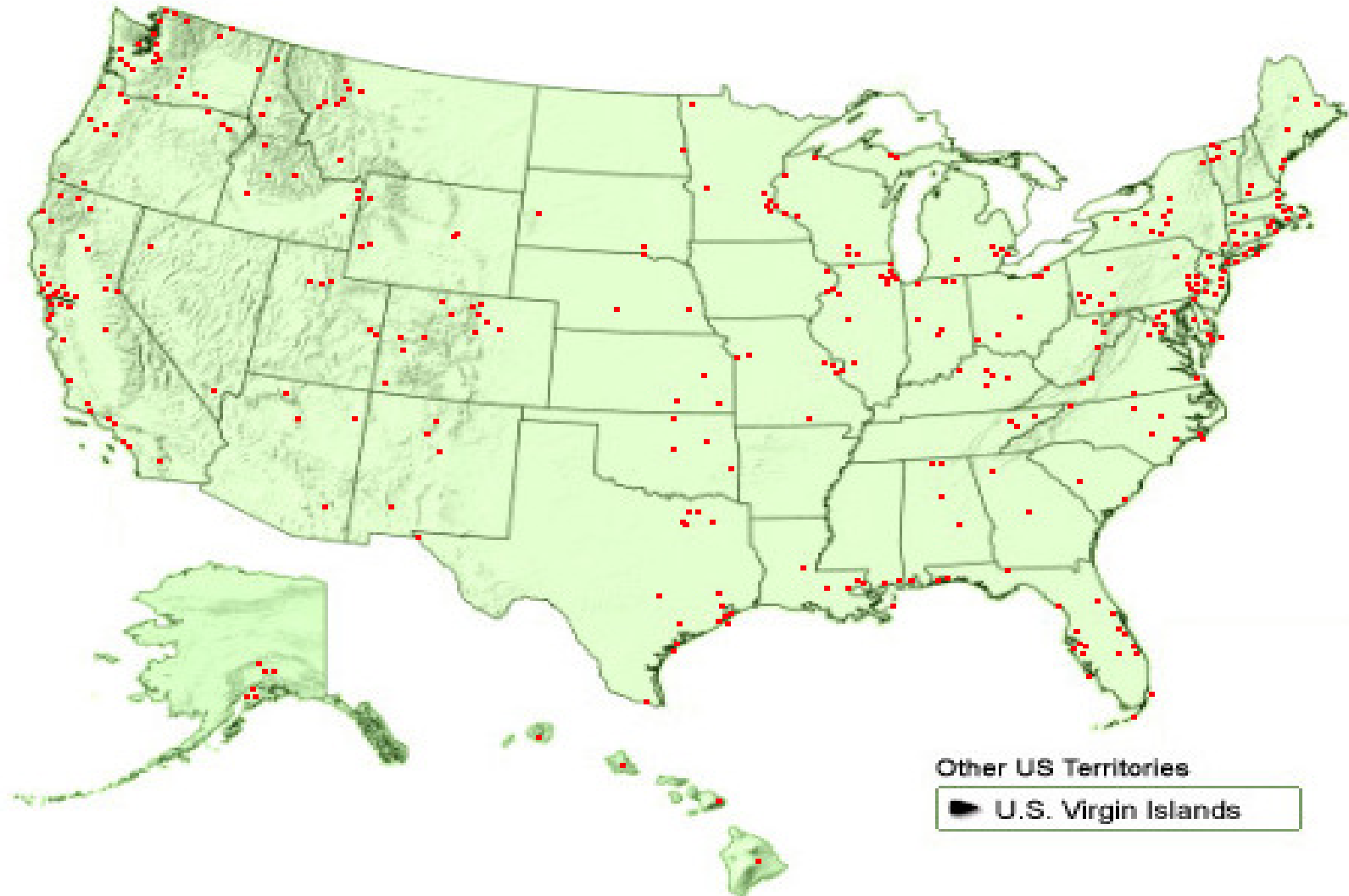
River Corridor and Wetland Restoration

[Recent Additions](#) | [Contact Us](#) | [Print Version](#) Search: [GO](#)

[EPA Home](#) > [Water](#) > [Wetlands, Oceans and Watersheds](#) > [Wetlands](#) > [River Corridor and Wetland Restoration](#) > Principles for the Ecological Restoration of Aquatic Resources

- Bi-Weekly Update
- Restoration Principles
- 5-Star Grant Program
- State Restoration Links
- Restoration Partners
- Add Your Web Site

Principles for the Ecological Restoration of Aquatic Resources

the River Restoration Centre

Working to restore and enhance our rivers

the Centre

Membership

River Projects

*Project Advice
& Reports*

List of Practitioners

News and Events

RRC Conferences

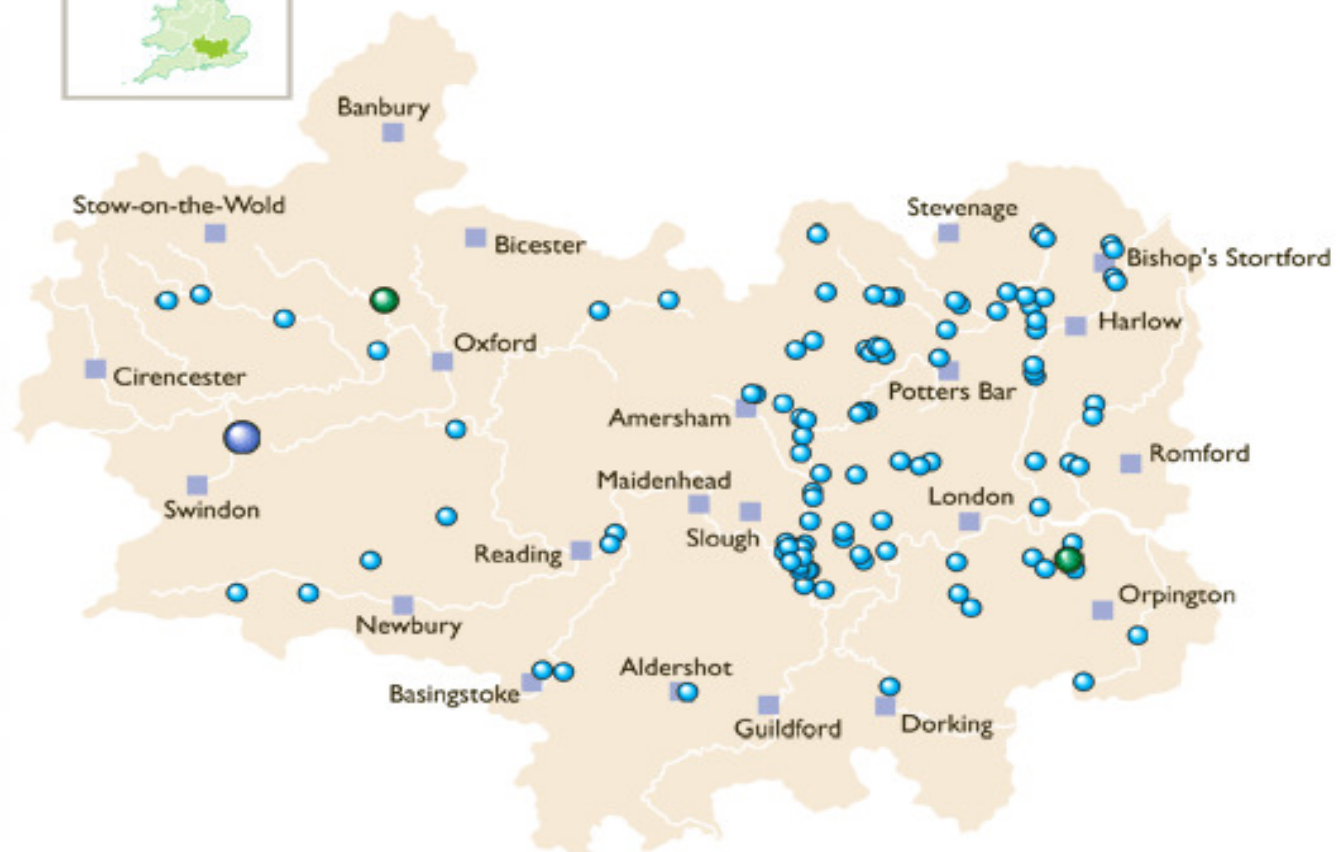
Workshops

*RRC Talks
& Site Visits*

RRC Publications

*Manual of
River Restoration*

EA Thames Region

Sinderland Brook (UK)

Photo: D.J. Gilvear

